

Fővárosi Ítéltábla
1.Pk.50.032/2019/3.

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kuchár Zoltán ügyvéd (cím) által képviselt kérelmező neve (kérelmező címe) kérelmezőnek, a Fővárosi Választási Bizottság által 2019. szeptember 30. napján meghozott 216/2019. (IX. 30.) FVB számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelme folytán indult nemperes eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

v é g z é s t:

A Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Választási Bizottság 216/2019. (IX. 30.) FVB számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy térítsen meg az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására 10.000 (Tízezer) forint felülvizsgálati illetéket.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

... kifogástevő 2019. szeptember 22-én 19 óra 10 perckor elektronikus levélben kifogást nyújtott be a Budapest Főváros IX. Kerület Helyi Választási Bizottsághoz a 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban Ve.) 144. § (2) és (4) bekezdésében foglaltak megsértése miatt. A kifogás szerint 2019. szeptember 19-én észlelte, hogy az ... számú társasház külső homlokzatára a Momentum Mozgalom, a Demokratikus Koalíció, a Magyar Szocialista Párt, a Párbeszéd Magyarországért Párt és a Lehet Más a Politika közös polgármesterjelöltjének Baranyi Krisztinának választási felirata került kihelyezésre, holott a közös képviselő senkinek nem adott engedélyt a választási felirat homlokzaton való elhelyezésére, ilyen engedélyt a tulajdonostársak sem kértek tőle, ezért a választási plakátnak minősülő felirat jogszabályellenesen került kihelyezésre. Emellett a felirat a Ve. 144. § (2) bekezdésében megfogalmazott követelményeknek sem felel meg, nincs feltüntetve a kiadó neve, székhelye és a kiadásért felelős személy neve, Baranyi Krisztina Facebook oldalán pedig kifejezetten felhívja a szimpatizánsait a jogsértő feliratok kihelyezésére. Így megállapítható, hogy a feliratok Baranyi Krisztina felhívására és érdekében kerültek elhelyezésre, ami Baranyi Krisztina jogsértését is alátámasztja. Kérte a jogsértés tényének megállapítását, a jogsértő eltiltását a további jogszabálysértéstől.

Budapest Főváros IX. Kerület Helyi Választási Bizottsága (a továbbiakban HVB) 172/2019. (IX. 25.) számú határozatában a kifogásnak részben helyt adott. Megállapította, hogy az ... számú társasház külső homlokzatán ismeretlen személy a Momentum Mozgalom, a Demokratikus Koalíció, a Magyar Szocialista Párt, Párbeszéd Magyarországért Párt és a Lehet Más a Politika jelölő szervezetek közös polgármesterjelöltjét, Baranyi Krisztinát népszerűsítő választási plakátot helyezett el a Ve. 144. § (4) bekezdés a) pontjának, valamint 144. § (2) bekezdésének a megsértésével. Tekintettel arra, hogy az elkövető személyének kiléte ismeretlen, a további jogsértéstől való eltiltást mellőzte.

Rámutatott, az épület külső homlokzatára kihelyezett, Baranyi Krisztina polgármesterjelöltet népszerűsítő választási felirat a Ve. 144. § (1) bekezdése szerinti plakátnak minősül, nem tekinthető a Ve. 142. §-ában meghatározott állampolgárok, mint magánszemélyek közötti személyes kommunikációnak. A kifogástevő által csatolt bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a Baranyi Krisztina polgármesterjelöltet népszerűsítő plakát a Ve. 144. § (4) bekezdés a) pontjának megsértésével tulajdonosi hozzájárulás nélkül került kihelyezésre, továbbá Baranyi Krisztina polgármesterjelöltet népszerűsítő plakát nem felel meg a Ve. 144. § (2) bekezdésében foglaltaknak. A jogszabálysértés

elkövetője ismeretlen. Az elkövető személye a kifogástevő által csatolt bizonyítékokból sem állapítható meg. A kifogástevő által csatolt bizonyítékok nem támasztják alá, hogy Baranyi Krisztina polgármesterjelölt jogsértést követett volna el. Az nem valósít meg jogszabálysértést, hogy Baranyi Krisztina polgármesterjelölt a csatolt bizonyítékok szerint a Facebook bejegyzéseiben örömmel fogadja az ilyen jellegű plakátok kihelyezését és kéri az érintetteket, hogy az erről készült fotókat osszák meg vele. A jogszabálysértés megállapításán túli szankciók alkalmazása esetén előkérdés, hogy annak elkövetője ismert-e, a jogszabálysértéstől való eltiltás nem alkalmazható az elkövető személyének ismerete nélkül. Mivel az elé tárt tényekből az elkövető személye nem állapítható meg, a további jogszabálysértéstől történő eltiltásra nem látott lehetőséget.

A HVB 172/2019. (IX. 25.) HVB számú határozata ellen 2019. szeptember 28-án 12 óra 27 perckor ..., a Momentum, DK, MSZP, Párbeszéd, LMP és a Jobbik jelölő szervezete Budapest IX. kerületben a 2019-es önkormányzati választási eljárás során választással kapcsolatos ügyekben eljárásra jogosult képviselője nyújtott be fellebbezést.

A fellebbező álláspontja szerint a HVB döntése jogsértő annyiban, hogy megállapította a Ve. 144. § (4) bekezdés a) pontjának és (2) bekezdésének a sérelmét. Hangsúlyozta, a véleménynyilvánítás alaptörvényi jogából levezetve következik, hogy a Ve. 142. § alapján nem minősül választási kampánynak a választási szervek tevékenysége, az állampolgárok, mint magánszemélyek közötti személyes kommunikáció, függetlenül annak tartalmától és formájától. Nem minősül tehát kampánynak a magánszemélyek közötti kommunikáció abban az esetben sem, ha annak célja másik magánszemély választói akaratának befolyásolása. A Ve. a kommunikáció formáját nem határozza meg, így azt nem lehet szűken, két személy közötti közvetlen szóbeli kommunikációként értelmezni. Magánszemélyek közötti kommunikációnak minősül az is, ha valaki az ablakból közterületen kifejezésre juttatja politikai véleményét akár szóban, akár az ablakból kilógatott molinóval. Hivatkozott a Kúria Kvk.III.38.079/2014/2. számú döntésében foglalt érvelésre. Az ablakból kilógatott molinó – a Facebook bejegyzéshez hasonlóan – a politikai vélemény szabad kifejezését jelenti és ugyanúgy állampolgárok közötti kommunikációnak minősül, mint egy közösségi médiában kihelyezett poszt. Az ezzel ellentétes értelmezés jelentősen korlátozná és kiüresítené a politikai szólásszabadságot. Az álláspontja szerint az adott molinó ilyen módon történő kihelyezése ütközhet bizonyos társasházi együttélési szabályokba, de ennek eldöntése polgári útra tartozik, nem a Ve. vonatkozásában kell elbírálni. Mivel a molinó kihelyezése a Ve. 142. § alapján nem minősül kampányeszköznek, nem vonatkozik rá a Ve. plakátokra vonatkozó 144. §-a, nem minősül választási plakátnak. A kérelmező álláspontja szerint ezért a molinónak eleve nem is kell rendelkeznie impresszummal, így jogszabálysértő a Ve. 144. § (2) bekezdés sérelmének megállapítása, mivel nem minősül választási plakátnak, ugyanúgy jogsértő a Ve. 144. § (4) bekezdés a) pontja sérelmének kimondása.

A Fővárosi Választási Bizottság (a továbbiakban FVB) 216/2019. (IX. 30.) FVB számú határozatával a Budapest Főváros IX. Kerület Helyi Választási Bizottság 172/2019. (IX. 25.) számú határozatát megváltoztatta és a kifogást elutasította.

Felhívta a Ve. 231. § (4) bekezdését. Megállapította, hogy a HVB által felvett tényállás megfelel a törvényi előírásoknak, azt döntése meghozatala során irányadónak tekintette. A kihelyezett feliraton Baranyi Krisztinának, a Momentum Mozgalom, a Demokratikus Koalíció, a Magyar Szocialista Párt, a Párbeszéd Magyarországért Párt és a Lehet Más a Politika jelölő szervezetek közös Budapest IX. kerületi polgármesterjelöltjének a neve olvasható, amely mellett egy X jelet tartalmazó kör látható. A polgármesterjelölt nevéből, valamint az érvényes szavazatot mutató ábrából következően a felirat egy, a Ve. 140. § a) pontjának megfelelő választási kampányeszköz, Baranyi Krisztinára való szavazásra buzdít és egyértelműen alkalmas a választói akarat befolyásolására.

Ezt követően vizsgálta, hogy a kampányeszköznek tekintett felirat az elhelyezése, valamint az általa közvetített üzenet folytán olyan állampolgárok, mint magánszemélyek közötti személyes

kommunikációnak minősül-e, amely a Ve. 142. §-ából következően nem tekinthető választási kampánynak. Álláspontja szerint senki nem bizonyította, hogy a választási feliratot valamely jelölt vagy jelölő szervezet készítette vagy helyezte ki, a felirat kihelyezésére egy lakóépületként szolgáló társasház emeleti ablakában, valószínűsíthetően egy lakás ablakából került sor, ami szintén nem tette életszerűvé, hogy azt jelölt vagy jelölő szervezet helyezte el, ekként a választási felirat kihelyezése magánszemélyek közötti kommunikációnak minősül, ami a Ve. 144. §-ából következően nem minősül választási kampánynak. Ebből kiindulva a HVB tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a plakátot a Ve. 144. § (2) bekezdés második mondatából eredő követelmények megsértésével készítették, továbbá a plakát kihelyezésével megsértették a Ve. 144. § (4) bekezdés a) pontját.

A fellebbezési kérelem alapján a Fővárosi Választási Bizottság visszautasította annak vizsgálatát és kimondását, hogy a HVB megsértette a Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontját. Jelen ügyben ugyanis az FVB a Ve. 307/P. § (2) bekezdés c) pontja szerinti hatáskörében fellebbviteli szervként jár el, amelyek feladata a sérelmezett határozat, valamint az azt megelőző eljárás vizsgálata. Az elsőfokú eljárásnak nem volt tárgya a HVB általi alapelvi sértés vizsgálata, ilyen kérelmet a kifogás sem fogalmazott meg. Ebből következően a Fővárosi Választási Bizottság fellebbviteli szervként ilyen döntést nem hozhat. Mindezek alapján a Fővárosi Választási Bizottság a HVB 172/2019. (IX. 25.) számú határozatát a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján megváltoztatta és a kifogást elutasította.

Az FVB határozatával szemben kérelmező neve (a továbbiakban kérelmező) bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet terjesztett elő. Álláspontja szerint a határozat jogszabálysértő, mert a Ve. 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjaiban foglalt alapelveibe, továbbá a Ve. 14. § (1) bekezdésébe, a 140. § a) pontjába, 141. §-ába, 142. §-ába, 144. § (1), (2), (3) bekezdésébe, a 144. § (4) bekezdés a) pontjába és a 231. § (5) bekezdés a) és b) pontjába ütközik az alábbi okok miatt.

A Ve. 222. § (1) bekezdés szerinti érintettségét arra alapította, hogy maga is polgármesterjelölt. Hivatkozott a Kúria Kvk.I.37.597/2014/5., Kvk.I.37.493/2014/3. és a Kvk.III.37.298/2014/2. számú ügyben meghozott döntéseire, a Pécsi Ítéltábla Pk.VI.50.006/2019/4. számú végzésében foglaltakra.

Álláspontja szerint a kifogástevő által csatolt fényképfelvételek alapján egyértelműen megállapítható, hogy az azokon szereplő felirat a Ve. szerinti plakátnak minősül. A Ve. nem tesz különbséget a jelölő szervezetek által elhelyezett plakát és a magánszemélyek által kihelyezett plakát között, mindegyikre egységesen előírja, hogy milyen korlátok között helyezhetőek el, illetve mit kell feltétlenül tartalmazniuk. Téves tehát az FVB azon álláspontja, hogy a házfalon lévő lepedő vagy molinó csak azért minősül a Ve. 142. §-ában írt személyes kommunikációnak, mert azt nem jelölőszervezet vagy jelölt helyezte el. Ez a Ve. tételes rendelkezéseinek félreértelmezése. Az a tény, hogy a Ve. 144. § (2) bekezdése a jelölt és a jelölőszervezet vonatkozásában mellőzi a bejelentési vagy az engedélyezési kötelezettséget, a plakát készítése tekintetében fogalmilag nem mentheti fel azt a személyt az elkészítésre vonatkozó engedély kérelmezése vagy bejelentésre vonatkozó kötelezettség alól, aki sem jelölőszervezetnek, sem pedig jelöltnek nem minősül, bármely, a plakát fogalma alá tartozó statikus információkat hordozó információhordozó vonatkozásában álljon is fenn ilyen kötelezettség. Sőt, ez a jogszabályban foglalt eredmény, könnyítés végképp nem menthet fel senkit a kötelezettségei alól abban a kontextusban sem, hogy a plakát elhelyezéséhez a Ve. 144. § (4) bekezdése szerint hozzájárulást kérjen, illetve a plakátokat hozzájárulás birtokában helyezze ki.

A Ve. 144. §-ában foglalt rendelkezések nyelvtani értelmezése és az észszerűség alapján egy, a plakát fogalmi elemeinek megfelelő kampányeszköz nem az egyes magánszemélyek közötti diskurzus része, a plakát kihelyezője nem jelölte meg sem a kommunikáció befogadói körét, vagyis egy világosan lehatárolt csoportját azoknak a személyeknek, akiknek a plakát szól, a plakátot bárki elolvashatja. Azonban, ha meg is jelölt volna egy ilyen befogadói csoportot, az sem lenne alkalmas arra, hogy a jelen ügyben vizsgált információhordozót magánszemélyek közötti kommunikációnak minősítse, hiszen ilyen esetben minden plakát közzététele magánfelek közötti kommunikációnak minősülne, ezen értelmezés

mentén az önkéntes segítők, mint magánszemélyek által kihelyezett plakátok sem esnének a Ve. 144. § rendelkezései alá.

További érvelése szerint az FVB önmagával ellentmondásban álló megállapításokat tett. Egyrészt megállapította, hogy a polgármesterjelölt nevéből, valamint az érvényes szavazatot mutató ábrából következően a felirat egy, a Ve. 140. § a) pontjának megfelelő választási kampányeszköz, Baranyi Krisztinára való szavazásra buzdít, egyértelműen alkalmas a választói akarat befolyásolására. Majd arra következtetett, hogy az állampolgárok, mint magánszemélyek közötti személyes kommunikáció a Ve. 144. §-ából következően nem minősül választási kampánynak. Ez a két megállapítás már csak az előző bekezdésben írtakra figyelemmel is egymást kizáró tartalommal bír. Vannak a tételesen felsorolt kampányeszközök mellett olyan tevékenységek is, amelyek nem feleltethetők meg a felsorolásban szereplő kampányeszközök egyikének sem, mégis alkalmasak a választói akarat befolyásolására vagy megkísérlésére. Ez utóbbi tevékenységek körébe volna sorolható a magánszemélyek közötti kommunikáció is, ha a Ve. 142. § nem rendelkezne másképp. A fentiek alapján tehát az FVB csak a Ve. rendelkezéseit megsértve juthatott arra a következtetésre, hogy a kifogásolt lepedő nem kampánytevékenység.

A kérelmező álláspontjának alátámasztására hivatkozott még a 2018. évi LV. törvény indoklására is. Eszerint a választási gyűlések differenciáltabb szabályozása elengedhetetlennek mutatkozik. Nem tekinthető azonban indokoltnak a választási gyűléseknek a teljes kivétele a gyülekezési jogi törvény hatálya alól. Ennek oka lehet pl. a választási eljárásról szóló Ve. 144. § (1) bekezdése. A plakát lehet akár egy nagy pengevastagságú, hosszú kés is, amelyen választási szlogeneket helyeznek el. Ezen plakátok a Ve. szerinti választási gyűléseken is elhelyezhetőek, oda a résztvevők által magukkal vihetőek. Ha a választási gyűlések nem lennének a gyülekezési törvény alá tartozónak tekinthetőek, akkor nem vonatkozna rájuk a békés és fegyvertelen jelleg követelménye, azaz ezen fegyverek, mint plakátok magukkal vihetőek lennének a választási gyűlésre. A törvényalkotó szándéka tehát egyértelműnek tekinthető a tekintetben, hogy a plakát statikus információhordozó, vagyis minden ilyen kritériumnak megfelelő eszköz kampányeszköznek minősül.

Az FVB határozata sérti tehát a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt, a választás tisztasága elvét, hiszen az FVB határozata alapján korlátozás nélkül a Ve.-ben foglalt tételes rendelkezéseket is figyelmen kívül hagyva volna alkalmazható kampányeszköz azon az alapon, hogy azok szándékoltan kizárólag magánszemélyek közötti kommunikációra irányulnak. A Ve. 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti esélyegyenlőség alapelve azért sérült az FVB határozatának köszönhetően, mert Baranyi Krisztina polgármesterjelölt egyébként tudatosan propagálva a kifogásban megjelölthöz hasonló eszközök elhelyezését, jogsértő kampányeszközök használatával előnyhöz jut a kampány során. Végül a Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontja szerinti, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elve azért szenved sérelmet a jelen felülvizsgálati kérelemmel támadott határozat miatt, mivel a rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye a jogrendszer egészét áthatja, a joggyakorlás akkor lehet csak jogszerű, ha az nem alacsonyodik pusztá eszközévé a jogot gyakorló személy más céljainak, vagyis, ha a nevezett a joggyakorlás égisze alatt nem nyilvánvalóan jogellenes cél elérése érdekében cselekszik.

Álláspontja szerint az FVB határozata sérti a Ve. 140. § a) pontjában, 141. §-ában, 142. §-ában, 144. § (1), (2), (4) bekezdésében foglaltakat, hiszen a plakát fogalmának más értelmet tulajdonít és ekként kampánytevékenység fogalmát is átértelmezi, hiszen bármely kampányeszköz minősülhet magánszemélyek kommunikációjának. Ve. 144. § (2) és (3) bekezdései azért sérülnek, mert nemcsak a jelöltek vagy a jelölő szervezetek helyezhetnek el plakátot, a Ve. 144. § (2) bekezdés és (4) bekezdésben foglaltak pedig azért sértik az FVB határozatot, mert téves értékelés alapján az FVB eltekintett az impresszum közzétételére vonatkozó kötelezettség és a plakát elhelyezéséhez szükséges hozzájárulásra vonatkozó előírás számonkérésétől. Figyelemmel a fentiekre az FVB határozat sérti a Ve. 14. § (1) bekezdésében foglaltakat, hiszen az FVB a törvényszöveg értelmezése, jogalkalmazása helyett jogsértő

módon eltérő tartalmat adott azzal, hogy a kampányeszköz és plakát fogalmát a Ve. 140. § a) pontjában, 141. §-ában, 142. §-ában és 144. §-ában foglaltakkal ellentétesen állapította meg. Sérti továbbá az FVB határozat a Ve. 231. § (5) bekezdésében foglaltakat is, hiszen a HVB határozatot megváltoztatta volna.

... fellebbező a felülvizsgálati kérelemre észrevételt nem tett.

A kérelmező – Budapest IX. kerület Ferencváros polgármesterjelöltjeként – a Ve. 222. § (1) bekezdése alapján fennálló személyes érintettségét kellően igazolta, a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásának egyéb akadálya sem volt.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Ve. 141. § szerint kampánytevékenység a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása és minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység, a választói akarat befolyásolása vagy ennek megkísérlése céljából.

Nem minősül azonban választási kampánynak a Ve. 142. § alapján többek között az állampolgárok, mint magánszemélyek közötti személyes kommunikáció függetlenül annak tartalmától és formájától.

Nem kétséges, hogy az ... szám alatti ingatlan egyik ablakából kilógatott felirat – ami Baranyi Krisztina nevét és „X” jelet tartalmazó kört ábrázol – önmagában valóban alkalmas lehet a választói akarat befolyásolására. A felirat megjelenéséből (szemmagasság fölött, ismeretlen személy által, ablakból kilógatva) azonban az azt észlelők számára kétségmentesen megállapítható, hogy az magánszemély politikai véleménynyilvánítását, választással kapcsolatos álláspontját fejezi ki. A magánszemélyek ekként történő önkifejezése kampánytevékenységnek, az ilyen közlést tartalmazó tárgy választási plakátnak sem tekinthető. A kérelmező felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal szemben ehhez nem szükséges a közölt információ befogadói körének konkrét meghatározása (Kúria Kvk.III.38.079/2014/2.). A Ve. ugyanis a személyes kommunikáció fogalmát nem határozza meg, az nem szűkíthető le jelenlévők egymás közötti párbeszédére. Elegendő, ha a közlést befogadó személy számára egyértelmű a közölni kívánt információ magánvélemény jellege. Jelen esetben a közölt információ az, hogy a feliratot kilógató személy kire szavaz.

Erre tekintettel a kifogásolt magatartás magánszemélyek közötti kommunikáció, ebből következően nincs jelentősége annak, hogy ki és milyen módon helyezhet el választási plakátot, az FVB határozat jogszabályt nem sért, helyesen következtetett arra, hogy a Ve. 144. § (4) bekezdésben foglalt korlátozás a magatartást nem teszi jogellenessé, a közlés magánjellegeből következik, hogy a Ve. 144. § (2) bekezdés második mondatában foglalt követelmények sem kérhetőek számon. Helytálló volt az FVB határozatának Ve. 2. § (1) bekezdéssel összefüggő indokolása is.

A fent kifejtett indokok következtében a Fővárosi Ítéltábla az FVB helytálló döntését a Ve. 231. § (5) bekezdés alapján helybenhagyta, a le nem rótt illetékről az 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (5) bekezdésben meghatározott illeték megfizetésére az eljárást sikertelenül indító kérelmezőt kötelezte.

Budapest, 2019. október 4.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

dr. Hegedűs Mária s.k.
bíró